

Sabina Burkeljca

Maša Ogrizek: *Krasna zgodba.*

Dob pri Domžalah: Miš, 2017.

Maša Ogrizek, diplomirana sociologinja kulture in filozofinja, recenzentka in pisateljica, je letos izdala dve knjižni deli za otroke/mlade: *Gospo s klobukom* spremljajo podobe Tanje Komadina, ki je za svoje delo prejela Levstikovo nagrado za izvirne ilustracije, *Krasno zgodbo* pa je ilustriral Igor Šinkovec.

Naj se za začetek nekoliko pomudimo pri *Gospo s klobukom*. Glavna junakinja Ljudmila, upokojena učiteljica šivanja, se odloči, da ima dovolj ležernega (in dolgočasnega) vsakdana, ter se poda raziskovat svet. Je drugačna, unikatna, izstopajoča; ne samo po zunanjem videzu, na katerega ne da prav nič, temveč tudi po značaju – je topla, duhovita, rada pomaga in osrečuje. Ljudmila se pač ne pusti zmešati in sledi sami sebi, igra večine pa prepusti – večini. V zgodbi se pojavita dva pomembna predmeta – kovček in klobuk, slednji že v samem naslovu knjige –, ki na neki način predstavljata glavne ideje obeh avtoričinih knjig: pogum, drznost, drugačnost, svobodo, odštekanost, sprejetost, neodvisnost, unikatnost, samosvojost.

Klobuki igrajo nadvse pomembno vlogo tudi v slikanici *Krasna zgodba*, ki nosi zanimiv podnaslov: *Ampak zares krasna zgodba o kavi, krofih, doktorju Knjigci, Kodru Klobučniku in ostalih prebivalcih Krasnograda*. V Krasnogradu živi družina Klobučnikovih: mama, izdelovalka klobukov, oče kuhar

in njuna sinova, dvojčka, Klavdij (imenovan dr. Knjigca) in Klement (po domače dr. Koder). Mama Klobučnik ima poseben dar: za vsakogar zna izdelati poseben klobuk, takšnega, da z njim sporoča, kdo je. Ideja v ozadju je jasna: spoštovanje človekove unikatnosti in edinstvenosti ter s tem povezano sprejemanje vsakega takšnega, kakršen je. Prav tako uspešen je pri delu gospod Klobučnik, saj vselej točno ve, kaj ponuditi gostom, da jim bo najbolj teknilo. Oba izjemno uživata v svojih poklicih in s tem največ dasta zadovoljnim strankam oziroma gostom. Prav tako edinstvena sta njuna sinova, ki imata popolnoma različni zanimanji: Klavdij je učenjak in pesnik, Klement pa vrtnar, ki se še posebej zavzeto posveča gojenju in kuhanju odlične kave v svoji znameniti kavarnici. Gospod in gospa Klobučnik obema otrokoma izkazujeta enako mero naklonjenosti in spoštovanja, kar je zelo pomembno za njuno uspešnost. Mama je tudi njima izdelala različna cilindra, pod katerima nosita eden zvezek, črnilo in pero, drugi pa ročko s kavo in skodelice. Povezanost družine, sprejetost otrok ter toplino njihovih medsebojnih odnosov pisateljica prikaže duhovito, toplo in nevsiljivo – kot skupnost različnih, ki se med seboj spoštujejo, svoj prostor naklonjenosti in sprejemanja pa delijo tudi z drugimi. Ni čudno, da imajo družino Klobučnik Krasnograjčani zelo radi, saj izžareva ljubezen in toplino. Tako kot oni imajo posebna pokrivala tudi preostali prebivalci tega mesta: učitelj Klicaj na primer nosi rdeč polcilinder z majhnim dimnikom, iz katerega se divje kadi, kadar učenci napišejo *gdaj* ali *gdo*.

Pisateljica se v *Krasni zgodbi* ter v *Gospe s klobukom* na tak ali drugačen način dotakne besed in besedne umetnosti, v slednji prek slovarja tujk, ki ga gospe Ljudmili pokloni ravnatelj ob odhodu v pokoj in iz katerega Ljudmila citira tujke in jih razlaga. Avtorica tudi sicer večkrat opozori na pomen branja in knjig. Posebej okusni zalogaji besed se na primer skrivajo v slastnih krofih, ki jih cvre gospod Klobučnik – vsak krof namreč v sredici skriva posebno besedo, ki prinaša srečo in lahko preroško napove, kakšen dan bo imel tisti, ki jo v krofu najde; nekatere besede pa celo korenito preobrnejo življenje njihovih najditeljev. V knjigi so nanizane aliteracije, ki jih sestavljata Koder in Knjigca, npr.: “Kosmata krastača klofuta krilatega krokodila”, pa “Kumrn klovn kepa kodrasto kravo”. To jasno kaže, kako se z besedami lahko igramo, prinašajo nam zabavo, smeh, igrivost – dneve (p)obarvajo, iz njih lahko sestavimo zanimive zgodbe. Besede pa imajo tudi neznansko moč, kot vidimo v primeru nedolžne besede *komar*, ki jo v svojem krofu najde Koder. Po piku komarja namreč nepričakovano umre – ena sama beseda (in njena posledica) preobrne celo mesto, ki žaluje za Kodrom in njegovo kavarnico najboljše kave. Potem se življenje

v mestu za nekaj časa ustavi, kajti treba je odžalovati in pustiti času čas, preden se zgodba lahko nadaljuje. Tu nastopi magična moč pisateljčine domišljije, ki pripoved nadaljuje, tudi ko se zdi, da je prispela na svoj konec. In na koncu (ki je hkrati tudi nov začetek) seveda zmaga ljubezen, ki vse postavi na svoje mesto. Koder namreč iz oblakov zliva omamno dišečo kavo, da po njej diši celo mesto. Kavna nevihta znova sproži življenje v mestu. Življenje zdaj sicer steče drugače, a mesto kljub vsemu znova zaživi, saj začnejo spričo Kodrove odsotnosti tudi usode prebivalcev Krasnograda spletati drugačne vezi.

Umetnikovo svobodo pooseblja kiparka Kipasso, ki ji je prav malo mar, kaj si drugi mislijo o njenem klobuku, enkrat sestavljenem iz ptic, drugič iz različne zelenjave – umetnik pač sledi sebi in svojim impulzom, všečnost zunanjemu svetu ga ne zanima. Če bi ga, seveda ne bi mogel ustvariti umetniškega izdelka, kvečjemu bolj ali manj všečen konfekcijski izdelek. Maša Ogrizek vsekakor spada med pisateljice, ki svojo unikatnost prelivajo v besede in odštekane, še ne slišane zgodbe, za katere verjamem, da jih ima v svojem klobuku (morda tudi kovčku) še dosti. Zagotovo je s *Krasno zgodbo* izpovedala tudi svojo avtopoetiko in svoj odnos do lastnega ustvarjanja in umetnosti nasploh.

Krasna zgodba je izvorna slovenska slikanica; poleg zgodbe razplamtevajo domišljijo tudi ilustracije Igorja Šinkovca, ki v svetu umetnosti prepoznajo bralčevo edinstvenost, posebnost in mu pričarajo klobuk po njegovi meri. Če dobra zgodba bere bralca in ne bere le bralec zgodbe, potem je skrajni čas, da se s svojim klobukom in kovčkom podamo raziskovat svet umetnosti in literature. S skodelico dišeče kave in krofom, v katerem je prav posebna (preroška) beseda za vsakega izmed nas.